

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/104016,Wystawa-TU-rodzila-sie-Solidarnosc-w-Krakowie.html>
2023-09-25, 03:56

Wystawa „TU rodziła się Solidarność” w Krakowie

Po Tarnowie i Nowym Sączu, Kraków to następne miasto na małopolskim szlaku plenerowej wystawy IPN „TU rodziła się Solidarność”. Otwarcie ekspozycji odbyło się 14 sierpnia 2020 r. na pl. Szczepańskim, gdzie pozostanie do 27 sierpnia.

W uroczystości otwarcia wystawy wzięli udział dyrektor krakowskiego IPN dr hab. Filip Musiał i zastępca przewodniczącego – sekretarz Zarządu Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność” Adam Gliksman, a także przedstawiciele „Solidarności”, krakowskich organizacji oraz mieszkańcy. Cykl regionalnych wystaw o korzeniach „Solidarności” jest jednym z elementów świętowania przez IPN 40. rocznicy powstania tego wielkiego ruchu społecznego i związku zawodowego. Nasza wystawa zostanie pokazana w 53 miejsca w kraju. Prezentuje w ujęciu ogólnopolskim i regionalnym masowy bunt polskich robotników, który rozpoczął się latem 1980 r.

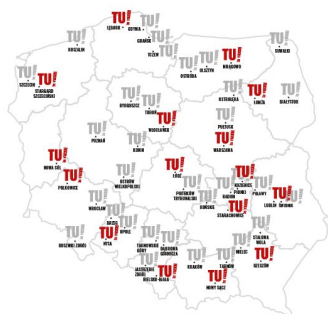
»Idea tej wystawy jest przypomnienie, że ten bunt zaczął się wcześniej. Zaczął się w lipcu, także w Małopolsce. Pierwszym zakładem pracy, który strajkował w lipcu 1980 roku, był tarnowski „Ponar”(…) Drugą rzeczą, na którą chcemy zwrócić uwagę dzięki tej wystawie, jest masowość tego ruchu i to, że nie tylko Gdańsk i wybrzeże oraz olbrzymi kombinat Nowej Huty, ale także mniejsze zakłady pracy, nie tylko w Krakowie, ale również mniejsze miejscowości, jak Skawina, Wieliczka, Bochnia, czy Gorlice. (...) Gdy patrzymy na historię „Solidarności” dziś, musimy pamiętać o tej perspektywie(...)« - powiedział Filip Musiał.

Kraków był silnym ośrodkiem antykomunistycznego oporu środowisk naukowych i twórczych. Konserwatywna stolica Małopolski dla reżimu stanowiła problem od początku

Polski „ludowej”. Dlatego podjęto decyzję o budowie Nowej Huty, która miała być komunistycznym „miastem bez Boga”. Mieszkańcy nowej dzielnicy Krakowa szybko jednak odrzucili ideologiczne założenia komunizmu. Już w 1960 r. walką o Krzyż Nowohucki wpisali się na ogólnopolską mapę oporu społecznego. W kolejnych latach robotnicy z Kombinatu Metalurgicznego Huta im. Lenina coraz intensywniej protestowali przeciwko systemowi.

W 1980 r. dla Krakowa decydujące znaczenie miał strajk w HiL – pierwszy wydział przerwał tam pracę 19 sierpnia. W następnych dniach zaprotestowały kolejne, a Komitet Strajkowy ogłosił 41 postulatów, częściowo zgodnych z gdańskimi. Oprócz największego zakładu pracy w Małopolsce protestowały również Zakłady Budowy Maszyn i Aparatury im. Szadkowskiego, Krakowskie Zakłady Armaturne „Armaturnia”, Krakowska Fabryka Kabli i Maszyn Kablowych „Kabel”, Zakład Konstrukcji Stalowych „Elbud”, Fabryka Maszyn Odlewniczych „Famo”, MPK i PKS. Strajki objęły w mieście osiem zakładów uzyskując wsparcie krakowskiej inteligencji.

We wrześniu 1980 r. do Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego w Krakowie należało ponad 150 niezależnych organizacji zakładowych, zrzeszających 170 tys. członków. Miesiąc później MKZ skupiał już 701 komisji. Najliczniejszą zakładową organizacją w Małopolsce była Komisja Robotnicza Hutników NSZZ „Solidarność”. Spośród 40-tysięcznej załogi kombinatu do nowego związku zapisało się 90 proc. zatrudnionych.

21 LIPCA 2020 r.

14 SIEPRNIA 2020 r.

28 SIEPRNIA 2020 r.